

PROGRAM DIGITÁLNÍ NOMÁD

PROGRAM DIGITÁLNÍ NOMÁD (dále jen „Program“) je **program schválený vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro ČR** podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Cílem Programu je reagovat na měnící se trendy v oblasti mezinárodní mobility zaměstnanců a tzv. freelancerů, které byly akcelerovány v souvislosti s pandemií COVID-19, a to především v sektoru IT. Zároveň jiné státy jak v rámci EU tak mimo EU přicházejí s vlastními přístupy jak umožnit pobyt tzv. digitálním nomádům, jelikož si uvědomují jejich ekonomický přínos pro národní ekonomiku.

Digitální nomád je člověk, který může vzdáleně nezávisle na místě výkonu práce pracovat za použití telekomunikačních prostředků, a to buď na základě zaměstnání u zahraničního zaměstnavatele, nebo ve vlastní společnosti s místem skutečného vedení mimo ČR, případně na základě samostatného nezávislého výkonu výdělečné činnosti (OSVČ).

V oblasti IT služeb je běžné, že takové služby jsou poskytovány přeshraničně, nebo na projektové bázi (např. dodání určité části softwarového kódu, dočasná pomoc na určitém projektu na základě specifických znalostí a zkušeností). Zároveň je běžné, že IT specialista pracuje na více projektech na různých místech světa zároveň.

Nomádi z charakteru své práce nemohou být v klasickém pracovním vztahu, a to jednak kvůli jednorázovosti svěřených úkolů, tak z pohledu případných konfliktů vícenásobných pracovních poměrů a z nich plynoucích odpovědností.

Budoucnost oboru IT je mimo jiné v najímání digitálních nomádů, kteří se po dokončení úkolu přesouvají do jiných destinací, nebo na jiné projekty v rámci destinace, kde aktuálně pobývají.

V ČR se v průběhu předchozích 15 – 20 let vytvořila silná základna nadnárodních IT společností, technologických start-upů a investorů, kteří by z důvodu nedostatku kvalifikované pracovní síly na českém trhu využili služeb digitálních nomádů. Zároveň je ČR atraktivním místem pro život a v mezinárodním srovnání serveru „www.nomadlist.com“ se pravidelně umísťuje na předních příčkách mezi více než tisícem porovnávaných světových destinací. Současná legislativa však neumožňuje plně využít potenciálu digitálních nomádů ze zemí mimo EU.

Využitím potenciálu digitálních nomádů ČR získá zejména:

- přínos zahraničního know-how,
- vytvoření zajímavého prostředí pro zahraniční technologické týmy k rozvoji jejich aktivit v ČR,
- pomoc společností usazeným v ČR s krátkodobým vykrytím výkyvů nedostatku kapacit při plnění zakázek a projektů,
- propagace ČR v zahraničí, v komunitě IT pracovníků v zahraničí,
- podpora cestovního ruchu (postiženého pandemií COVID-19),
- podpora flexibilních forem zaměstnávání,

- fiskální přínos pro ČR v podobě zejména odvedených nepřímých daní ze spotřeby, které zde tyto zpravidla příjmově nadstandardní osoby utratí za statky a služby, které zde budou nezbytně poptávat,
- v případě osob dlouhodobě pobývajících v ČR, nebo osob samostatně výdělečně činných bude nezanedbatelným přínosem taktéž odvod daně z příjmů fyzických osob a odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění.

Za tímto účelem je cizincům z třetích zemí, kteří splní stanovená kritéria:

- **garantována možnost podání žádosti o pobytové oprávnění** za účelem podnikání (OSVČ) nebo „ostatní“ (zaměstnanec zahraniční společnosti s možností vzdálené práce) na zastupitelském úřadu ČR v zahraničí, a to i s jejich **nejbližšími rodinnými příslušníky**,
- zajištěno **vyřízení žádosti o pobytové oprávnění do 45 dnů** od jejího podání.

1 Právní rámec

Program je realizován na základě usnesení vlády č. 475 ze dne ze dne 28. června 2023.

Realizace Programu probíhá ve vztahu k digitálním nomádům splňujícím definici „freelancera“ (oddíl 3 bod 1) písm. b)) v kapacitním a teritoriálním rozsahu stanoveném nařízením vlády č. 220/2019 Sb., kterým se stanoví maximální počty žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, které lze v daném roce podat na zastupitelském úřadu. Ve vztahu k digitálním nomádům splňujícím definici „zaměstnance zahraniční společnosti“ (oddíl 3 bod 1) písm. a)) není kapacitní a teritoriální rozsah realizace Programu omezen; osobní působnost je vymezena v oddílu 4.1.

Program je realizován od 1. července 2023.

Na účast v Programu **není právní nárok**.

2 Gestoři a spolugestoři Programu

Gestor:

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Rozhoduje o zařazení digitálních nomádů do Programu a případném prodloužení platnosti zařazení u zaměstnanců zahraniční společnosti. Monitoruje celkovou realizaci Programu a její dopady na podnikatelský sektor a v rámci své gesce koordinuje činnost s příslušnými živnostenskými úřady (problematika ohlášení živnosti volné – pokud se uplatní).

Spolugestoři:

- **Ministerstvo vnitra**

Rozhoduje o žádostech o pobytová oprávnění podávaná cizinci z třetích zemí, kteří jsou účastníky Programu, a monitoruje bezpečnostní dopady realizace Programu.

- **Ministerstvo zahraničních věcí**

Řídí činnost zastupitelských úřadů nabírajících žádosti cizinců z třetích zemí, kteří jsou účastníky Programu, o pobytová oprávnění, a monitoruje situaci v zemích jejich původu.

3 Účastníci Programu

1) **Digitální nomád**, kterým se pro účely realizace Programu rozumí:

a) **Zaměstnanec zahraniční společnosti** – zaměstnanec zahraniční společnosti, který pro ni bude vzdáleně dlouhodobě pracovat na území ČR za použití telekomunikačních prostředků.

Cizinec v tomto případě zůstává po celou dobu v pracovněprávním vztahu ke své zahraniční obchodní společnosti a **neuzavírá v ČR pracovněprávní vztah**.

b) **Freelancer (OSVČ)** – cizinec, který je, nebo bude držitelem českého živnostenského oprávnění.

2) **Nejbližší rodinní příslušníci** cizinců uvedených v bodě 1), tj. manžel/ka, registrovaný/á partner/ka a nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě¹ cizince nebo jeho manžela/ky nebo partnera/ky, za předpokladu, že žádají o pobytové oprávnění současně s nimi.

Účastníci Programu budou žádat o **následující typy pobytových oprávnění**:

Zaměstnanec zahraniční společnosti	Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem ostatní
Freelancer (OSVČ)	Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání (OSVČ)
Rodinný příslušník	Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným
Zletilé nezaopatřené dítě	Vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem studia nebo za účelem ostatní**/povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia *

* „Ostatním“ účelem pobytu se rozumí vzdělávací aktivita, která má povahu soustavné přípravy na budoucí povolání, ale nesplňuje definici studia podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, např. středoškolské studium nebo studium neakreditovaného vysokoškolského programu.

¹ Podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, je zletilé nezaopatřené dítě je vyloučeno z okruhu osob s právem na sloučení rodiny na povolení dlouhodobému pobytu. V rámci Programu je mu umožněno podat žádost o pobytu za účelem studia nebo „ostatní“ (vzdělávací aktivita).

4 Kritéria pro zařazení digitálního nomáda do Programu

4.1 Obecná kritéria

Digitální nomád může být **na vlastní žádost** do Programu zařazen, pokud je občanem **Austrálie, Japonska, Kanady, Korejské republiky, Nového Zélandu, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Spojených států amerických nebo Tchaj-wanu.**

4.2 Specifická kritéria dle typu digitálního nomáda

4.2.1. Zaměstnanec zahraniční společnosti

- 1) Zaměstnanec je zaměstnán u zahraniční obchodní společnosti, která má celosvětově alespoň **50 zaměstnanců**, a v jeho pracovní smlouvě nebo čestném prohlášení zaměstnavatele je zakotvena možnost práce vzdáleně prostřednictvím telekomunikačních prostředků.
- 2) Prokáže **odpovídající vzdělání v oboru** (vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v oboru přírodních věd, techniky, technologie nebo matematiky - STEM), případně prokáže **praxi v oboru IT alespoň 3 roky.**
- 3) Prokáže **dostatečné příjmy ve výši alespoň 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí.**

4.2.2. Freelancer („OSVČ“)

- 1) **Ohlášení živnosti volné v ČR v oboru podnikání souvisejícím s IT.**
- 2) Prokáže **odpovídající vzdělání v oboru** (vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v oboru přírodních věd, techniky, technologie nebo matematiky - STEM), případně prokáže **praxi v oboru IT alespoň 3 roky.**
- 3) Prokáže **dostatečné příjmy ve výši alespoň 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí.**

4.3 Kritéria pro zařazení rodinného příslušníka digitálního nomáda

Rodinný příslušník digitálního nomáda uvedený v oddílu 3 bodě 2) může být do Programu zařazen, **pokud bude podávat žádost spolu s digitálním nomádem.**

Pokud tento rodinný příslušník není občanem Austrálie, Japonska, Kanady, Korejské republiky, Nového Zélandu, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Spojených států amerických nebo Tchaj-wanu, musí být oprávněn podat žádost společně s digitálním nomádem:

- na zastupitelském úřadu ve státě, jehož je občanem nebo držitelem cestovního pasu nebo na jehož území se působnost tohoto úřadu vztahuje,
- na zastupitelském úřadu ve státě, kde má povolen dlouhodobý² nebo trvalý pobyt, nebo

² Žadatel je oprávněn podat si žádost na zastupitelském úřadu ČR v zemi podle zákona č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území ČR.

- na kterémkoli zastupitelském úřadu, pokud je k tomu oprávněn na základě vyhlášky Ministerstva vnitra č. 429/2010 Sb.³

5 Zařazení digitálního nomáda do Programu

5.1 Podání žádosti o zařazení do Programu

Žádost o zařazení do Programu **podává digitální nomád Ministerstvu průmyslu a obchodu.**

5.2 Náležitosti žádosti digitálního nomáda o zařazení do Programu

5.2.1. Zaměstnanec zahraniční společnosti

Zaměstnanec zahraniční společnosti je povinen k **řádně vyplněnému tiskopisu žádosti** doložit také všechny **povinné přílohy, kterými jsou:**

- 1) **Dokument obdobný výpisu z obchodního rejstříku** dokládající existenci zahraničního zaměstnavatele.
- 2) **Čestné prohlášení zaměstnavatele**, že zahraniční zaměstnavatel celosvětově zaměstnává minimálně **50 zaměstnanců**.
- 3) **Pracovní smlouva**, ze které bude patrné že:
 - a) **mzda/odměna zaměstnance je v minimální výši 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí,**
 - b) **po dobu pobytu v ČR bude v zaměstnaneckém poměru** u uvedené společnosti,
 - c) zaměstnanec **může pracovat vzdáleně za použití telekomunikačních prostředků.**

Pracovní smlouva bude doložena v anglickém jazyce a klíčové pasáže uvedené v písm.

a) – c) musí být doloženy i v českém jazyce. Skutečnost uvedenou v bodě 3) písm. c) lze případně prokázat i čestným prohlášením zaměstnavatele, nevyplývá-li přímo z textu pracovní smlouvy.

- 4) **Doklad o vzdělání** v oblasti IT, nebo **doklad o praxi* v oboru IT v minimálním trvání 3 let.**

**Z doložených dokladů (např. pracovní smlouvy) musí vyplývat pracovní náplň, subjekt, u kterého byla práce vykonávaná, a po jakou dobu.*

5.2.2. Freelancer (OSVČ)

Freelancer je povinen k **řádně vyplněnému tiskopisu žádosti** doložit také všechny **povinné přílohy, kterými jsou:**

- 1) **Výzva z příslušného živnostenského odboru** k doložení víza/pobytu na území ČR prokazující zápis do příslušného rejstříku nebo seznamu.
- 2) **Příslib uzavření smlouvy o poskytování služeb v oblasti IT, nebo čestné prohlášení klienta digitálního nomáda**, ze kterého bude patrné:
 - a) že zakázka se bude týkat projektu z oblasti IT,

³ Vyhláška stanoví výjimky z povinnosti cizince požádat o vízum nebo povolení k pobytu na místně příslušném zastupitelském úřadu.

- b) doba trvání zakázky,
 - c) že za splnění zakázky bude poskytnuto plnění ve výši alespoň 1,5 násobku průměrné hrubé roční mzdy vyhlášené sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí při rozprostření celkové odměny do jednotlivých měsíců plnění zakázky.
- 3) **Doklad o vzdělání** v oblasti IT, nebo **doklad o praxi*** v oboru IT v **minimálním trvání 3 let.**

** Z doložených dokladů (např. pracovní smlouvy) musí vyplývat pracovní náplň, subjekt, u kterého byla práce vykonávána, a po jakou dobu.*

Rozhodnutí o zařazení zaměstnance zahraniční společnosti do Programu má platnost po dobu nejdéle 1 roku. Pokud by chtěl zaměstnanec zahraniční společnosti nadále vykonávat činnost související s původním účelem pobytu a pokračovat nadále v pobytu na území ČR, je povinen **před uplynutím doby platnosti dlouhodobého víza požádat o prodloužení platnosti zařazení do Programu podle oddílu 5.4 a následně (po obdržení kladného rozhodnutí o prodloužení) o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem, pro který mu bylo uděleno dlouhodobé vízum (ostatní), na pracovišti MV.**

Rozhodnutí o zařazení freelancera do Programu nemá časově omezenou platnost.

Délka platnosti zařazení do Programu nijak neomezuje možnost, že dojde k pozastavení či ukončení Programu i před uplynutím této doby.

5.3 Překážky pro zařazení digitálního nomáda do Programu

Do Programu nelze zařadit digitálního nomáda nebo jeho rodinného příslušníka

- který **nesplňuje kritéria** pro zařazení;
- který **nedoložil žádost** o zařazení s **požadovanými náležitostmi**;
- **jestliže existují důvodné pochybnosti o možném obcházení, zneužití či porušení podmínek, účelu nebo cíle Programu.**

Při posuzování překážek pro zařazení do Programu si může gestor vyžádat doložení dalších dokumentů a v případě potřeby, požádat o konzultaci příslušné spolugestory.

5.4 Prodloužení platnosti zařazení zaměstnance zahraniční společnosti do Programu

K žádosti o prodloužení platnosti zařazení do Programu musí zaměstnanec zahraniční společnosti Ministerstvu průmyslu a obchodu doložit:

- 1) **Náležitosti uvedené v oddílu 5.2.1. v bodě 1 – 4**
- 2) **Potvrzení o daňovém domicilu pro fyzické osoby vydané příslušným finančním úřadem ČR**

Při rozhodování o žádosti o prodloužení platnosti zařazení do Programu se obdobně použijí překážky pro zařazení digitálního nomáda do Programu uvedené v oddílu 5.3.

Účastníci Programu budou před skončením platnosti dlouhodobého víza **žádat o následující typy pobytových oprávnění:**

Zaměstnanec zahraniční společnosti	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem, pro který bylo uděleno dlouhodobé vízum (ostatní)
Freelancer (OSVČ)	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání
Rodinný příslušník	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem rodinným / společného soužití rodiny na území
Zletilé nezaopatřené dítě	Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia nebo za účelem ostatní

6 Postup realizace migračního procesu v rámci Programu

6.1 Vstup digitálního nomáda na území ČR

- 1) Freelancer (OSVČ) kontaktuje příslušný živnostenský odbor** a ohlásí živnost volnou. V případě zaměstnance zahraniční společnosti se tento krok neuplatní.
- 2) Digitální nomád podá žádost o zařazení do Programu**, a to na předepsaném formuláři a společně se všemi předepsanými přílohami.
- V případě, že digitální nomád splní podmínky pro zařazení do Programu, gestor cizinci vydá potvrzení o zařazení s doporučením ve věci udělení víza (sloužící jako doklad o účelu pobytu cizince) a neprodleně informuje spolugestory Programu. V případě negativního rozhodnutí gestor digitálního nomáda o výsledku písemně informuje.
- 4) Zastupitelský úřad informuje digitálního nomáda o termínu, který mu byl přidělen** pro podání žádosti o pobytové oprávnění a (v případě freelancera) absolvování osobního pohovoru.
- 5) Digitální nomád se dostaví ve stanoveném termínu na zastupitelský úřad, kde odevzdá řádně vyplněnou žádost** o pobytové oprávnění a zároveň předloží všechny zákonem stanovené náležitosti žádosti a všechny požadované podpůrné doklady. Freelancer současně absolvuje povinný pohovor.
Spolu s digitálním nomádem se dostaví i jeho rodinný příslušník, který podá žádost o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným, studium nebo ostatní, nebo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia..
V případě odůvodněné nemožnosti dostavit se na zastupitelský úřad ČR v řádném termínu bude žadatelům stanoven pouze jeden náhradní termín. Nevyužitý termín bez náhrady propadá. Řádný termín bez náhrady propadne v případě, že žadatel není schopen dostatečně odůvodnit nemožnost dostavit se na zastupitelský úřad ČR, a stejně tak bez možnosti další náhrady propadne i náhradní termín přidělený žadateli, který zdůvodnil nemožnost dostavit se na zastupitelský úřad ČR v řádném termínu, avšak tento náhradní termín nevyužil.
- 6) Ministerstvo vnitra rozhodne o žádosti digitálního nomáda (a jeho rodinného příslušníka)** a v případě splnění podmínek vydá zastupitelskému úřadu pokyn k udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem ostatní, podnikání nebo rodinným.

Ministerstvo vnitra vydá své rozhodnutí **do 45 dnů** od podání žádosti za podmínky, že mu žádost bude doložena se všemi zákonnými náležitostmi.

- 7) **Digitální nomád (i jeho rodinný příslušník) do 3 pracovních dnů po příjezdu do ČR ohlásí na Policii ČR místo pobytu na území, pokud tuto povinnost nesplní jeho ubytovatel.**

6.2 Pokračování pobytu zaměstnance zahraniční společnosti

- 1) **Zaměstnanec zahraniční společnosti, který chce i po uplynutí doby platnosti jeho dlouhodobého víza za účelem ostatní** prodloužit pobyt a nadále vykonávat činnost související s původním účelem pobytu, **podá žádost o prodloužení zařazení do Programu** na předepsaném formuláři se všemi předepsanými přílohami.
- 2) V případě, že zaměstnanec zahraniční společnosti splní podmínky pro prodloužení zařazení do Programu, gestor vydá o této skutečnosti potvrzení s doporučením ve věci udělení povolení k pobytu (sloužící jako doklad o účelu pobytu cizince) a neprodleně o tom informuje spolugestory Programu. V případě negativního rozhodnutí gestor zaměstnance zahraniční společnosti o výsledku písemně informuje.
- 3) **Zaměstnanec zahraniční společnosti** si následně podá žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem, pro který mu bylo uděleno dlouhodobé vízum (ostatní). Jeho rodinný příslušník podá žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem rodinným/společného soužití rodiny na území/studium/ostatní.
- 4) **Ministerstvo vnitra rozhodne o žádosti zahraničního zaměstnance** a jeho rodinného příslušníka a vydá povolení k dlouhodobému pobytu.